

Nr 393

Av herrar **Norling** och **Öhman**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 25 § arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1)*.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 58 föreslagit ändring av minderårigs minimiålder för användande i arbete under jord i gruva eller stenbrott och därmed jämförlig arbetsplats. Enligt nuvarande bestämmelser får sådant arbete inte utföras av minderårig förrän han fyllt 18 år. Arbetarskyddsstyrelsen äger dock rätt att genom dispens medgiva sådant arbete för yngling, som vid läkarundersökning befunnits ha goda kropps krafter och god hälsa.

Berörda arbeten måste betraktas som mycket riskfyllda för minderårig, och med utgångspunkt från detta har nuvarande lag också utformats. I gruvarbete under jord kan en yngling som minderårig ådraga sig skador och men av bestående art. Även om vissa tekniska förbättringar införts, kvarstår likväl risker för olika slags förgiftningar på grund av arbetsplatsens belägenhet under jord. Därtill kommer att arbete i gruva är särskilt tungt och olycksfallsrisken stor.

Genom den allmänna sjukförsäkringens utformning har dessutom ungdom under 16 år utestängts från möjligheten att erhålla ersättning för förlorad inkomst genom olycksfall.

Av den promemoria från Grängesbergskoncernens gruvförbund, Mellansvenska gruvförbundet m. fl., som åtföljt framställningen om sänkt minimiålder, framgår, att praktisk utbildning skall uttagas med 32 timmar per vecka och att detta arbete skall bedrivas som timlönarbete, således avlönat arbete. Denna praktiska undervisning skall pågå året runt med undantag för semester, medan den teoretiska undervisningen skall förläggas till en vår- och en hösttermin på fyra månader vardera och med undervisningen förlagd till fyra timmar om dagen under två dagar i veckan.

Undervisningen baseras således på avlönat arbete, som vid inträffat olycksfall inte kompenseras av sjukförsäkringen.

Landsorganisationen har i sitt yttrande till framställningen varit mycket tveksam inför en utvidgad dispensrätt.

För vår del anser vi, att den uppmjukning av arbetarskyddslagen, som förslaget till ändring innebär, öppnar vissa möjligheter för en återgång till gamla tiders barnarbete i detta tunga och hälsofarliga yrke.

Den utbildning för gruvarbete i anknytning till enhetsskolans klass 9 y, som åberopas för att få dispensminimiåldern nedsatt till det år, då den

minderårige fyller 15 år, innebär i praktiken att en minderårig redan under sitt fjortonde år kan utnyttjas i gruvarbete under jord.

Utbildningen för de minderåriga ungdomar, som väljer gruvarbetet som kommande yrke, kan säkert med god vilja från de företagares sida, som tänker ordna denna lärlingsutbildning, ske ovan jord. Kunskapen om hur arbetsredskapen fungerar kan inläras ovan jord. Man kan utan tvekan lära både att borra och maskinlasta ovan jord under de första åren av lärlingsutbildningen och invänta resultatet av denna utbildning innan den fortsättes under jord.

Vår uppfattning är således, att det inte finns anledning ändra arbetarskyddslagets nuvarande bestämmelser i detta hänseende.

Av vad vi sålunda anfört hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 58 om förslag till lag om ändrad lydelse av 25 § arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1).

Stockholm den 15 februari 1955

Anton Norling

G. Öhman